

CONCEPTES BÀSICS DE LA TEORIA MARXISTA

1. MATERIALISME HISTÒRIC / MATERIALISME DIÀLECTIC

Primer de tot remarcar que Karl Marx mai es va referir a la seva teoria com a "Materialisme Històric", i encara menys fa alguna distinció teòrica amb el "Materialisme Dialèctic", tal com assenyalen alguns teòrics marxistes, encara que existeixen elements de la seva teoria que permeten explicitar-ho. Essencialment, és una eina teòrica que permet explicar i revelar el canvi i desenvolupament en la història, des de les variables pràctiques, tecnològiques o materials, particularment dels modes de Producció. Marx considera que la utilització del Materialisme Històric permet, per mitjà de l'estudi dels canvis tecnològics i de la Manera de Producció, explicar el canvi social, jurídic i polític. En conseqüència, en els factors materials és on han de buscar-se les causes últimes dels canvis.

1.1. Dialèctica:

Sense aprofundir, la dialèctica és el mètode del que se serveix Marx per donar funcionament a la perspectiva teòrica que representa el Materialisme Històric. Existeixen diferències de forma i fons amb els usos, depenent de qui li interpreti. Simplement, en la lògica de Marx és bàsicament un mètode.

2. RELACIONS DE PRODUCCIÓ

Són les relacions en les quals els individus produeixen, és a dir les relacions socials que estableixen els productors entre si, les condicions en què intercanvien les seves activitats i participen en el procés productiu. Això és perquè en la producció, els homes no actuen solament sobre la naturalesa, sinó que actuen també els uns sobre els altres, associant-se d'una certa manera, contraient determinats vincles i relacions, per actuar en comú i establir un intercanvi d'activitats alhora que es relacionen amb la naturalesa i efectua la producció.

Que els homes estableixin determinades relacions de producció, no depèn de la seva consciència, sinó de les condicions materials de vida. Depèn, en definitiva, del nivell de desenvolupament de les forces productives i en tal sentit aquestes relacions canvien, per tant es transformen, en canviar i desenvolupar-se els mitjans materials de producció, les Forces Productives.

2.1. Relacions Socials de Producció

Una de les formes que assumeixen les Relacions de Producció, té utilitat teòrica, l'altra és la Relació Tècnica. Es defineix com la relació que s'estableix entre els individus, és a dir, són els vincles que s'estableixen

CONCEPTES BÀSICS DE LA TEORIA MARXISTA

entre els homes que participen en el procés de producció, d'aquí sorgeixen les classes socials.

2.2.Relacions Tècniques

Són aquelles que s'estableixen entre un individu i el mitjà de producció i el procés de treball en general. Dóna lloc a la divisió tècnica del treball;

3. MODE DE PRODUCCIÓ:

Karl Marx ho va definir com a estadis o fases de l'evolució de la història econòmica definits per un determinat nivell de desenvolupament de les Forces Productives i una forma particular de Relacions de Producció. Tenim com a exemples del concepte el Mode de Producció Feudal i la Mode de Producció Capitalista, els que van ser reconeguts i definits per Marx al llarg de la seva obra. Marx assenyala en la seva obra Contribució a la Crítica de l'Economia Política (Marx; 1859, 143) "la relació entre el treball assalariat i el capital determina tot el caràcter del mode de producció"

4. FORCES PRODUCTIVES:

Conjunt de mitjans de producció que cada societat utilitza per obtenir els diferents béns necessaris per a la subsistència. Comprèn les riqueses naturals o matèries productives, els coneixements i mitjans tècnics utilitzats per a la producció, i la pròpia força productiva de l'ésser humà.

5. CLASSES SOCIALS:

Podríem definir-la com un conjunt de persones amb els mateixos interessos econòmics com a conseqüència de relacionar-se de la mateixa manera amb els mitjans de producció. En la societat capitalista les dues més importants són la burgesia i el proletariat. Marx pensa que les classes socials afloren en les societats amb la divisió social del treball. No tothom treballa de la mateixa manera, ni es relaciona de la mateixa manera amb les forces productives. Amb l'aparició de la propietat privada la societat es divideix en dos grans grups o classes: la de les persones que posseeixen propietat privada, que són propietàries dels mitjans de producció (terres, fàbriques, etc.) i la d'aquelles persones que no són propietàries de dits mitjans i només disposen de la força del seu treball per sobreviure.